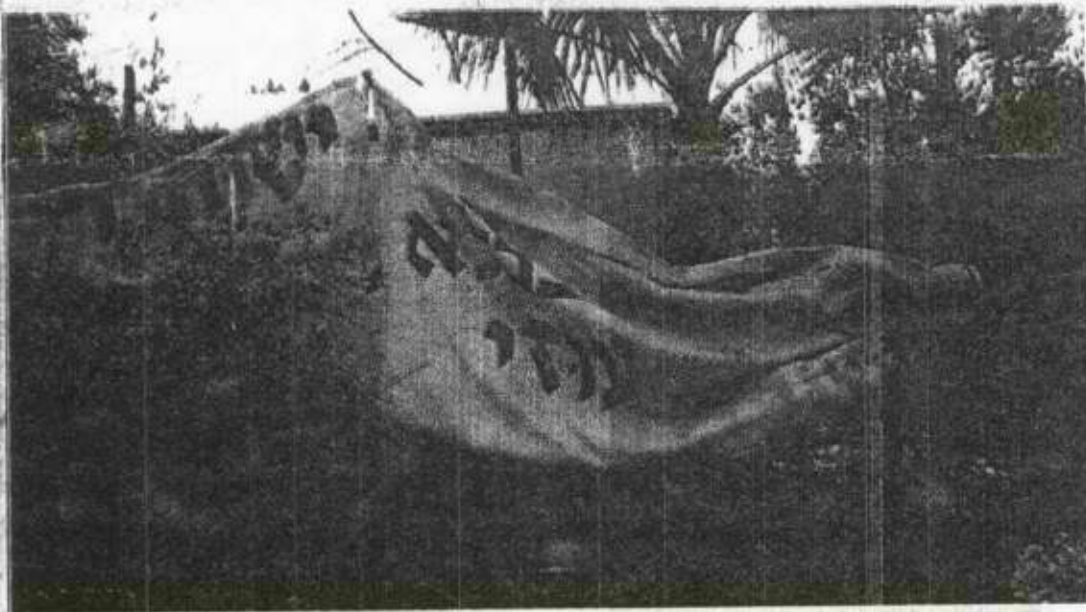

חולה. מסתגר. שותק

עוזי משולם, מנהיג עמותת 'משכן אוהלים' שנאבקה באלימות לחשיפת האמת על ילדי תימן, השתחרר מהכלא לפני שמונה חודשים, כשרגליו משותקות ובמוחו מתחיל תהליך ניווני ♦ כשהיה בכלא הבטיח עוזי משולם לחשוף, כשישתחרר, מסמכים סודיים בפרשת ילדי תימן

שהוברחו בדרך לא דרך, ושפרסומם יזעזע את דעת הקהל ♦ גם אם המסמכים קיימים, ככל שהדבר תלוי במשפחת משולם לא ייעשה בהם שימוש ♦

לחסידיו הורה משולם להפסיק את המאבק. עמותת 'משכן אוהלים' משותקת, מפולגת ורוויית חשדות הדדיים ♦ ובוועדת החקירה על ילדי תימן הדיונים מתמשכים בעצתיים ♦ האם סיום המאבק והשתקת הפרשה הם חלק מהתנאים המגבילים שהוטלו על משולם כששחרר?

קלמן ליבסקינד, עמ' 6

הרב אמר שהמאבק נגמר

וועדת החקירה (השלישית) בעניין ילדי תימן חוקרת כבר חמש שנים. ראש הוועדה, השופט יהודה כהן, הגיע לגיל 86 והוחלף, והגשת ממצאים לא נראית באופק ■ עמותת 'משכן אוהלים' של עוזי משולם, שהובילה את המאבק לחשיפת האמת בפרשה, משותקת ומפולגת ■ עוזי משולם עצמו חולה, מתבודד בביתו, מנותק מחסידיו, ואינו רוצה לשמוע על ילדי תימן ■ כפי שהדברים נראים כעת, בירור האמת בפרשה הולך ומתרחק

קלמן ליבסקינד

עווי משולם, האיש שהניף לפני שש שנים את דגל מאבקם של ילדי תימן, שוכב כבר שמונה חודשים בחדרו, מנותק מהסביבה ומרוחק מחסידיו. הוא מסתגר בכיתו שניהור, מנע מקבלת אורחים, לא מתפלל במניין, ובעיקר - לא מעוניין עוד לשמוע על ילדי תימן. ההפסקה הפתאומית בפעילות עמותת 'משכן אוהלים' שהקים הרב משולם הותירה רבים מן הפעילים נבוכים. לא יודעים למה לצפות. המקורבים יותר ביניהם מנסים להיכנס לראשו של המג-היג ומוכנים לנסות להסביר את הנימו-קים לשביתה. "עשינו את שלנו. כלפי שמים אנחנו פטורים", הם אומרים. פעי-לים במעגל הרחוק יותר עוד מחכים למשולם. הם עוד מאמינים שכשיתחזק במקצת עוד יקום שנית ויניף את נס המאבק. נכון להיום נראית התקווה הזו כמו חלום רחוק מאוד ממימוש.

לא ראינות. לא הפגנות

לפני כמה שבועות התכנסה ועדת השחרורים של יד ושם בתי הסוהר, כשעל סדר יומה דיון מחדש בהגבלות שהוטלו על הרב עוזי משולם. עם שחרורו מהכלא נשלח משולם למעצר בית. נאסרה שהייה של למעלה מארבעה שבועות בביתו, ונא-סר עליו ליצור קשר עם כלי התקשורת, ליטול חלק בהפגנות ולהשתמש במער-כת כריזה. הדיון היה קצר. מעצר הבית והאיסור על הביקורים בוטלו. כל השאר נותר, בהסכמת משולם, ללא שינוי. משולם, כפי שעולה משיחות עם רבים ממקורביו ומכני משפחתו, נטש זה מכבר את המא-בק שהוא עצמו החל בו בעניין ילדי תימן, וממילא אין לו עניין לא כראינות לתקשורת ולא בהשתתפות בעצרות וכנ-סים כלשהם. עיון בפרוטוקול דיוני ועדת השחרו-רים מחודש יולי שעבר מלמד כי משולם לא נדרש מעולם באופן רשמי על ידי הוועדה לחדול מפעילותו בנושא ילדי תימן. ההצהרה הזאת ניתנה ביוזמתו.

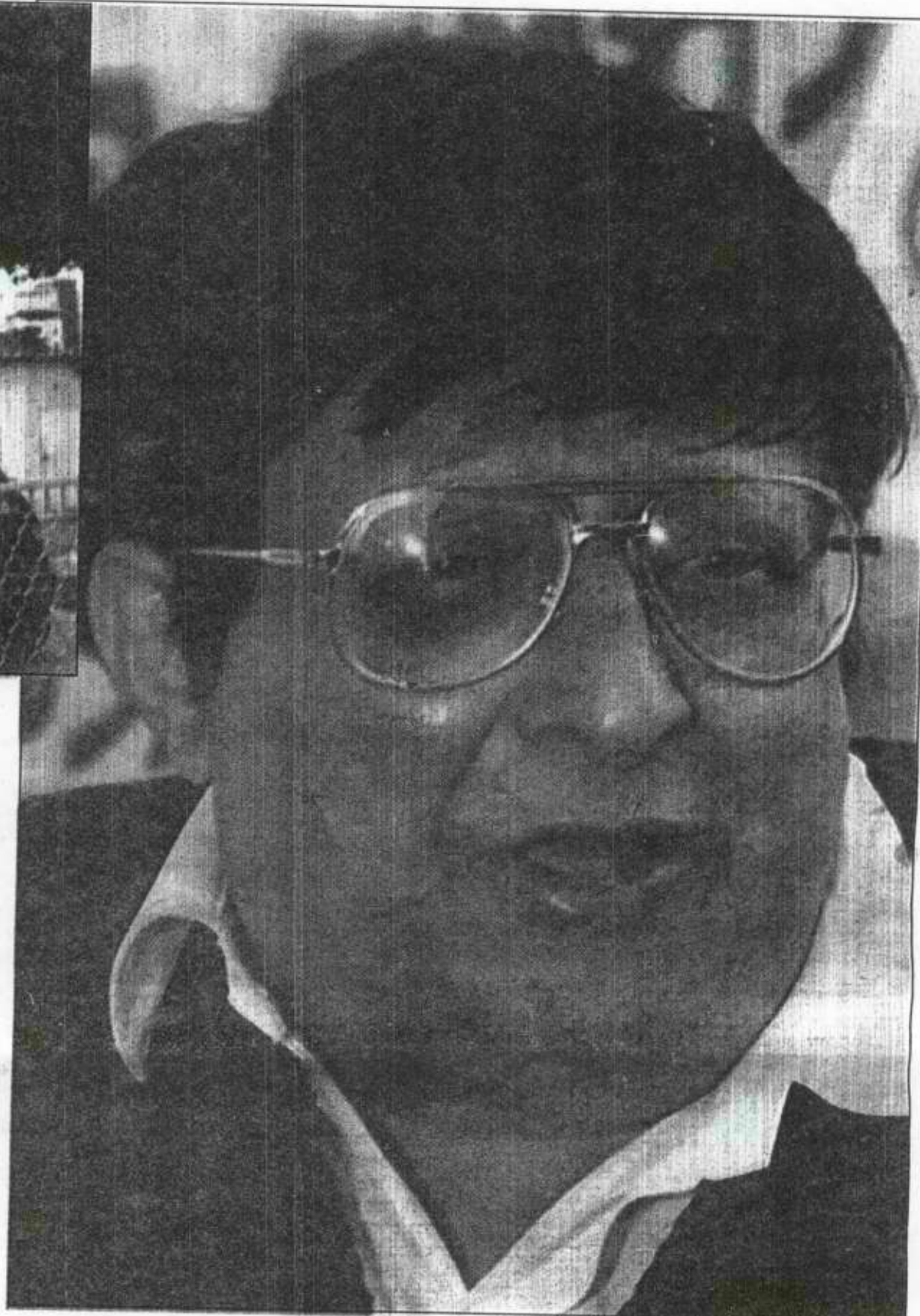
למעלה: מאות חסידי משולם היו מוכנים ללכת אחריו עד הסוף הנור. כעת כולם חושדים בכולם, ועל המשך המאבק איש אינו מדבר. צילום: פלאש 90
למטה: מסביב לבית ביחוד, שלטי המאבק מעלים אבק. צילום: דא"נ

הצהיר בוועדה, והתחייב: "לא אנשום יותר את פרשת ילדי תימן". הרב עוזי משולם סוגר השבוע 8 חודשים מתוך לכתלי בית הסוהר, ונראה כי ככל שהרב נוגע לו - המאבק נפרשת ילדי תימן תם. שש שנים אחרי מה שזכה בתקשורת לכינוי 'אירועי יהודי' החליט הרב משולם שהוא את שלו כבר עשה. מצבו הברי-אותי הקשה וההתחייבויות שנתן לא מאפשרים לו לפעול, ומה שהוא נמנע מלעשות כעצמו הוא אוסר גם על חסידיו. לא עוד כנסים, לא עוד עצרות, לא עוד הפקת חומרי הסברה. מבחינתו של משולם פרשת ילדי תימן היא היסטוריה טראגית החוקה וכואבת. מי שנכנס לכלא כמנהיג כריזמטי, שופע ביטחון עצמי, יצא ממנו כשהוא שוכב על אלונקה, מכוסה בטמיכת צמר אפורה עד מעל לראשו, חכלול, מוכה וזולני. לוחם שניטלה ממנו רוח הלחימה. מי ששבה בקסמו מאות רבות של חסידים, שהיו מוכנים ללכת אחריו עד הסוף המר, הותיר אחריו תנועה מפורקת וחסרת פעילות, והרבה פעילים שחוששים בכ-לם ולא יודעים עוד על מי ניתן לסמוך. מי עדיין 'משלנו' ומי 'חצה את הקווים'. על המשך המאבק כבר מוזמן איש אינו מדבר.

השתחרר. אבק עדיין בכלא

בבריקות המועטות שעבר עוזי משולם בשנים האחרונות אובחנה במתח תחילתו של תהליך ניווני. מזלת הסוכרת ממנה הוא סובל, ואשר לא טופלה כלל בין כתלי הכלא, בעיות לחץ דם, כולסטרול, ופצעי לחץ ככל גופו הוציאו אותו מן הכלא שבר כלי. משולם, שהיה מלא טענות כלפי מערכת הרפואה של שירות בתי הסוהר, משוכנע שמישהו ניסה לגרום לו נזק במתכוון. בראיון עיתונאי בעבר סיפר על חומרים מסוכנים שהוזו-קו לגופו. "לא יתכן שפתאום בא לי כזה בלוק של גוש בויכרון. גוש שמפריע לחשיבה", אמר. עוזי משולם השתחרר אמנם לפני 8 חודשים, אבל, אומרים מקורביו, הוא כעצם נשאר בכלא. הוא שוכב מרבית שעות היום בחדר השינה החשוך שלו, כמעט שלא רואה אור יום. "כשאני רק מנסה לפתוח לו מעט את התריס, שיראה קצת שמש", אומרת אלישבע אשתו, "הוא מיר מבקש ממני

משולם נכנס לכלא כמנהיג כריזמטי ויצא חבול, מוכה וחולני

נהרג מאש השוטרים במהלך ההתבצרות, ומונח בהנצחת ענק ליד בית משולם. שלומי אסולין צילום: דא"צ

בגדר גבוהה מונחים כמה עשרות כיסאות פלסטיק לבנים שלא היו בשימוש זמן רב, וכמה עציצים מטופלים היטב מסודרים סמוך לקיר האבן הלבן. שום דבר מן המראות הללו לא מסגיר את מה שהתרחש כאן, בקצה רחוב ביאליק הצדדי, והנחוק כל כך מהמולת העיר, רק לפני 6 שנים. אלימות, יריות, מטוסים וניירות משטרה לא מתחברים למקום הזה.

בחדר הבית הקימו החסידים בית כנסת לזכרו של חברם שלו-מי אסולין, שנורה ונהרג מאש השוטרים במהלך ההתבצרות. בכניסה לבית הכנסת מוצבת תמונת ענק של אסולין, ולמעלה משבעים ילדים, שלרובי החסידים נושאים היום את השם שלומי-חי, מעידים אולי משהו על עוצמת הרגשות שטרם שכחה.

עדות יחידה לאירועים ההם אפשר למצוא בכמה שלטים מיושנים התלויים עדיין על גדרות הבית. "העם מחפש את בניו, עד מתי?", שואלת כתובת רהויה, מכוסה כמעט לגמרי בירק. שלט אחר, "שלגי, גלה לנו את משכורת הוועדה הפרזי-טית שלך", מעיד אולי יותר מכל על רמת הערכות. השופט שלגי סיים את עבודתו לפני שנים, אבל בבית משולם הוא עדיין על הגדר שאיש, כבר שנים, לא טרח לנקות.

משולם בא לחתונה. וגם אריה שומר

לפני כמה שבועות חגגו במשפחת משולם שמחה גדולה כשעמנואל, בנו הבכור של הרב, נשא לאישה את בתו של הרב

עוזי משולם שוכב מרבית שעות היום בחדר השינה החשוך שלו, וכמעט שאינו רואה אור יום. "כשאני רק מנסה לפתוח לו מעט את החריס, שיראה קצת שמע", אומרת אלישבע אשתו. "הוא מיד מבקש ממני לסגור. האור מפריע לו".

ויתרו. את השנייה הם מנסים להחזיר לפעילות כאמצעות עיס-ויים יומיומיים אינטנסיביים, במטרה להעמיד את משולם על רגליו הבריאה ולאפשר לו ללכת באמצעות קביים. כמה צעדים שהצליח לעשות לאחרונה כשהוא נשען על מטפליו הפיחה בהם תקווה, אבל גם הרופאים נוהרים שלא להיגרד לאופטימי-ות יתר. גם אם השיקום יצליח, הם אומרים, הוא יהיה ארוך וממושך.

שבעים ילדים על שם שלומי אסולין

"אירועי יהוד' הסתיימו ב-10 במאי '94. כוחות משטרה גרו-לים שפרצו למיתחם הבית עצרו רבים מחסידיו של משולם, לאחר שהוא עצמו נעצר עוד קודם לכן. בכך הסתיימה התבצ-רות שנמשכה 44 יום וגבתה הרוג אחד. משולם הואשם בנשי-את נשק שלא כחוק, בקשירת קשר לביצוע פשע, בהמרדה ובהפרעה לשוטרי במילוי תפקידו. הוא הורשע ונשפט לשמונה וחצי שנות מאסר. בעקבות ערעור קוצר העונש לשש שנים וחצי. מאוחר יותר החזיר בית המשפט העליון את העונש, וקבע אותו לשמונה שנים ועשרה חודשים.

מתחם בית משפחת משולם שקט היום, שלא לומר שומם. גן הילדים מצדו האחד של הבית, ובית אבות חדש של עיריית יהוד שהוקם מעברו השני, משרים על הבית הפרטי, המבודד משהו, אווירה של שיגרה, כמעט פסטורלית. בחצר המוקפת

לסגור. האור מפריע לו". עוזי משולם מטפל היום בעיקר בכעיות הרגליים שלו. אחרי תקופה ארוכה שבה ניוון רק מנוזלים, הוא החל לחזור בהדרגה לארוחות מלאות. חל שיפור מסוים כאיוון של רמת הסוכר בדמו. "גם זה", נאנחת אלישבע, "לא תמיד בהצלחה. אוכל לא מספיק כדי לאזן את הסוכר", היא אומרת. "המצב הנפשי גם הוא משפיע מאוד. כדי להיות בריאים צריך בחיים קצת שמחה ולרב עוזי אין היום שום שימחה".

עוזי משולם סובל מכלבול ומבעיות של שכחה, אומרים מקורביו, והוא מתקשה לשמור על ריכוז לאורך זמן. עם זאת, מספר מקורביו עודד זכאי, הוא מתמצא באקטואליה ו"יודע מה קורה". הוא לא צופה בטלוויזיה ולא מאזין לרדיו. מלבד בני משפחתו נפגשים איתו רק רופאיו הפרטיים שמטפלים ברגלו, ובעיקר פיזיותרפיסטים שעוברים איתו כמה שעות בכל יום. משולם נכנס לכלא כשהוא כבר צולע על רגל אחת ונעזר במקל הליכה, מוכרת מאירוע לא סימפטי בעברו. באוקטובר '91 הוא הוועק לבית משפחת אבני, חוזרים בתשובה מחסידיו, על מנת לנסות להרגיע את דני, בנה החייל של המשפחה, שסבל מדיכאון ואיים לשלוח יד בנפשו. משהגיע משולם אל הבית ירה בו דני אבני מרובה האם-16 שלו והתאבד. משולם נפגע ברגלו ונוקק לטיפולים ממושכים.

שכיבה ארוכה ללא תנועה בשנתיים האחרונות בכלא הביאה את שתי רגליו למצב של ניוון. על הרגל הפגועה הרופאים כבר